

דו"ח חציוני: 1 בינואר-30 יוני 2021: ירידה משמעותית במקרי הפמיסייד*

בחציון הראשון של שנת 2021 היו שמונה מקרי רצח נשים בלבד. חלה מגמת ירידה בכלל מקרי הרצח ביחס לחציון הזהה אשתקד. לחץ ציבורי לטיפול ברצח נשים בא לידי ביטוי בסקירות תקשורתיות נרחבות ובכך שהטיפול באלימות נגד נשים נרשם כקו יסוד רשמי של ממשלת האחדות שקמה.

רקע על התצפית: לרגל סוף החציון הראשון של שנת 2021, מתפרסמים נתונים לגבי מקרי רצח נשים בישראל, מטעם התצפית הישראלית על רצח נשים - גוף שהוקם על ידי דר' שלמה וייל (חוקרת בכירה בביה"ס לחינוך ע"ש סיימור פוקס באוניברסיטה העברית) אשר שואף להיות הסמכות הרשמית לאיסוף נתונים בישראל. בחודש פברואר 2021 התצפית זכתה להכרה ע"י נשיא המדינה, מר ראובן (רובי) ריבלין ובחודש מרץ ע"י נשיא האוניברסיטה העברית, פרופ' אשר כהן (ראה אתר: www.israelfemicide.org).

הגדרה: פמיסייד מוגדרת בספרות כרצח נשים על ידי גברים בגלל היותן נשים. בהתאם לנהוג בעולם, נכללו בנתונים של התצפית הישראלית מקרי רצח בהם הקורבן מעל גיל 18. לא נכללו מקרי רצח נשים כתוצאה מתאונה, רשלנות או קורבנות פלילים. חשוב לציין שישנם מקרים בהם נסיבות רצח האישה לא ברורות או שלא נמצא חשוד במעשה. לעיתים חסר מידע כתוצאה מהטלת צו איסור פרסום על המקרה מטעם המשטרה או הפרקליטות. יחד עם זאת, נכללו מקרים שנראים כמו פמיסייד, גם אם עבור המשטרה אין לכך מספיק ראיות. או סגירת תיק ללא ראיות. מקרה אחד לא נכלל בנתונים של התצפית של שנת 2021 לאחר שחרור בני המשפחה החשודים.

מתודולוגיה: מסד הנתונים של הדו"ח נבנה מתוך מעקב רציף אחר דיווחים באתרי חדשות מקומיים וארציים, שימוש בהתראות גוגל והצלבה עם מאגרי נתונים אחרים (למשל, האתר של עיתון "הארץ" ועמוד הפייסבוק של ארגון "תזכור").

מגמות מרכזיות: בחציון הראשון של שנת 2021 נרשמו שמונה רציחות נשים לעומת 14 אשתקד. כלומר, חלה ירידה של כ-43% בסך מקרי הפמיסייד בחציון זה. בפרט, בחודש מרץ של השנה שעברה, החודש שבו הוכרזה מגפת הקורונה, נרצחו חמש נשים, בעוד שהשנה בחודש מרץ החלה החזרה לשגרה לאחר מבצע החיסונים המורחב, והיה נטול קורבנות. כמו כן, הפעילות המשמעותית של ארגוני הנשים והמודעות הגוברת לנושא מניעת אלימות נגד נשים בעולם, יצרו הד תקשורתי רב בישראל וגרמו להתגברות העיסוק הציבורי במגפה הנשכחת - רצח נשים. לחץ ציבורי זה בא לידי ביטוי בהצהרות של פוליטיקאים לקראת הבחירות בחודש מרץ 2021, והן בכך שהטיפול באלימות נגד נשים נרשם כקו יסוד רשמי של ממשלת האחדות שקמה.

שורדות: ברבעון זה דווחו כמה מקרים בהם האישה שרדה את ניסיון הרצח (failed femicide). חשוב לציין כי נבחרה השורדת, שירה איסקוב, ושכנתה, עדי גוזי, שהצילה אותה, להדלקת משואה ביום העצמאות תשפ"א.

מקרי פמיסייד: ישנם 1.3 מקרי פמיסייד במוצע כל חודש מתחילת 2021 לעומת 2.3 בחציון הזהה של 2020. בחציון הראשון של שנת 2021 הגיל הממוצע עומד על 50.1 שנים, בהשוואה לגיל הממוצע אשתקד של 39.6. בחציון הנוכחי הקורבן הצעירה ביותר הייתה בת 27, והמבוגרת ביותר הייתה בת 76. כ-38% מהמקרים בחציון זה היו מקרים של female geronticide, כלומר רצח של קשישות. שני מקרים היו מטריסייד (matricide), כלומר אמא שנרצחה על ידי בנה. בנוסף היה מקרה אחר שבו גם הבן וגם בן-הזוג היו חשודים ושוחררו, שכאמור לא נכנס לסטטיסטיקה. כ-38% מהמקרים היו מקרים של רצח על ידי בן הזוג, בעוד שבחציון הראשון אשתקד זה עמד על 57%.

זהות אתנית של הקורבן והרוצח: זהות הקורבן הייתה ידועה בכל המקרים למעט מקרה אחד. התפלגות הזהות האתנית של הרוצחים דומה לזו של הקורבנות. בחציון הראשון של 2021, כ-38% מהנשים שנרצחו היו ממוצא ערבי או דרוזי. ב-25% מהמקרים הקורבן והרוצח השתייכו לקהילת יוצאי ברית המועצות, ובמקרה אחד הקורבן והרוצח היו יוצאי קהילת העבריים מדימונה.

כלי הרצח: כלי הרצח היה שונה בכל אחד מהמקרים: כלי חד, חבלה, כלי ירי, חניקה, נפילה מגובה.

היכרות של הרשויות: בשלושה מקרים בלבד הייתה היכרות מוקדמת של הרשויות. במקרה אחד, הרוצח היה שוטר.